

Sotracs en el camí per a l'aprovació de la llei catalana de referèndums

La llei de consultes populars per via de referèndum ha estat aprovada en comissió al Parlament de Catalunya, amb el suport del PSC, ERC i ICV-EUiA. En canvi, PP i CiU no hi donen suport, amb arguments oposats. Convergència i Unió considera que no aprofita tota la potencialitat de l'Estatut, i Esquerra considera que aquest rebuig de CiU a la llei és inconsistent.

La cursa electoral de les eleccions del Parlament de Catalunya es va convertint en un camp de mines per a moltes de les lleis que actualment es troben en tràmit d'aprovació. Les formacions del govern premien l'accelerador per a poder deixar enllestides les lleis més emblemàtiques que tenen al sarró, i l'oposició sembla disposada a pitjar el fre. Ara ha arribat el torn de la llei de consultes populars per via de referèndum, una de les lleis en les quals Esquerra, des del Departament de Governació de Jordi Ausàs, havia posat un èmfasi especial.

Dijous passat, dia 28, aquesta llei de desplegament estatutari va ser aprovada en comissió al Parlament, amb el suport de les tres formacions del govern. Al rebuig del PP i C's, s'hi ha afegit el de CiU, tot i que per motius oposats als dos primers. CiU ha estat molt crítica amb aquesta llei, especialment contra Esquerra. La diputada de CiU i ponent de la llei de consultes, Dolors Batalla, considera que s'ha perdut l'oportunitat de fer una llei que eviti el filtre d'haver de demanar permís a l'estat a l'hora de fer determinades consultes populars. La parlamentària nacionalista hi afegeix que amb la nova llei no es podran fer consultes sobiranistes sense demanar permís a l'estat. Per als convergents, doncs, s'ha perdut una oportunitat per a desplegar les "potencialitats" del nou Estatut. Batalla considera que Esquerra, amb la nova llei, "dóna gat per llebre".

Convergència i Unió –ho advertia el portaveu parlamentari, Oriol Pujol– retreu als republicans que amb la nova llei no es podran organitzar consultes independentistes.

Consulta ciutadana i referèndum. Amb l'objectiu d'evitar d'haver de demanar permís a l'estat per fer consultes, CiU va proposar una esmena per regular no únicament les consultes per via de referèndum, sinó les consultes ciutadanes. Amb aquesta fórmula, la federació considera que els ens locals, i la Generalitat i tot, podrien convocar consultes ciutadanes sense l'autorització de l'estat, emprant una base electoral diferent de la del cens electoral. Tanmateix, aquesta proposta de CiU va ser rebutjada pels grups del govern.

Esquerra –segons que expressa la portaveu parlamentària, Anna Simó– defensa que la nova llei que ha impulsat ha estat feta amb la intenció de ser utilitzada "per a tot allò que sigui consultable". Així mateix, la formació republicana –tal com va expressar el president Joan Puigcercós fa uns quants dies– considera que, un cop aprovada la llei, si es proposa una iniciativa legislativa popular per a convocar a Catalunya un referèndum vinculant d'autodeterminació, sempre que compleixi els requisits i sigui validada pel Parlament, "ja pot dir el que vulgui el govern espanyol".

Així mateix, els republicans atribueixen a CiU la culpa de la supeditació de la convocatòria al permís de l'es-

tat, en referència al pacte Mas-Zapatero per a l'Estatut, perquè recorden que al text aprovat pel Parlament, no s'hi incloïa. Per això consideren que ara és absurd que CiU no doni suport a la nova llei de referèndums i troben "inconsistentes les excuses de Pujol per a no donar suport a la llei". Alhora, acusen CiU de no voler, en el fons, impulsar una veritable consulta.

El sostre constitucional. Deixant de banda les picabaralles, l'article 122 de l'Estatut expressa que "correspon a la Generalitat la competència exclusiva per a l'establiment del règim jurídic, les modalitats, el procediment, l'acompliment i la convocatòria per la mateixa Generalitat o pels ens locals, en l'àmbit de llurs competències, d'enquestes, audiències públiques, fòrums de participació i qualsevol altre instrument de consulta popular, salvant el que disposa l'article 149.1.32 de la Constitució". Sobre aquest punt, Esquerra retreu que a l'Estatut aprovat pel Parlament de Catalunya –abans d'anar a Madrid–, l'article 122 no preveia aquesta referència a l'article 149 de la Constitució. Sigui com sigui, amb referència explícita o sense, aquest punt del text constitucional deixa ben clar que l'estat té competència exclusiva sobre l'"autorització per a la convocatòria de consultes populars per via de referèndum". Això deixa poc marge, doncs, per a les interpretacions.

JORDI PLAY

Oriol Pujol, portaveu parlamentari de Convergència i Unió, i Anna Simó, portaveu del grup d'Esquerra. Totes dues formacions s'han enfrontat per la llei de referèndums.

Encara cal afegir-hi, amb relació a la jurisprudència, el cas del Tribunal Constitucional quan va declarar il·legal la consulta que Ibarretxe proposava en el pla per a resoldre el conflicte basc. En aquella ocasió, el tribunal espanyol va considerar que allò que formulava el president basc era equiparable a un referèndum –l'Estatut basc no preveu la competència de convocar-ne–, encara que fos presentat com a consulta ciutadana i sense ser vinculant. De manera que el Constitucional espanyol tracta de forma extensiva el concepte *referèndum*, aplicable a qualsevol consulta que es faci a un cos electoral. Així doncs, és fàcil de pensar, vista la naturalesa actual del Tribunal Constitucional, que, fos quin fos el format de la consulta, els magistrats sabrien trobar-hi la vinculació al concepte de

referèndum, i per tant, la necessitat de passar pel permís del govern de l'estat.

El calendari parlamentari. La nova llei ha estat enviada pel PP al Consell de Garanties Estatutàries, per si vulnera la Constitució espanyola. Ara aquest ens té ara un termini d'un mes per a emetre un dictamen. Si el Consell de Garanties Estatutàries considerés que hi ha elements que poden contradir la legislació s'obriria un nou termini d'una setmana per a presentar esmenes a la llei. De manera que, fet i fet, la llei de referèndums pot arribar al tràmit de la votació parlamentària –per a ser aprovada– cap a la segona quinzena de març.

La llei preveu, entre més punts, que les consultes populars per via de referèndum es puguin impulsar des

dels ajuntaments, o per via popular (a través de la recollida de signatures). I, en ambdós casos, amb el quòrum del Parlament. Alhora, estableix que es puguin convocar consultes en una jornada electoral, un fet que afavoreix la mobilització i la participació ciutadana.

En el procés parlamentari, s'han modificat uns quants aspectes de la llei. Per exemple, s'ha ampliat el dret de signar per donar suport a iniciatives ciutadanes amb l'objectiu de convocar consultes a tots els ciutadans empadronats que tinguin residència legal a Catalunya. Així mateix, s'ha reduït el nombre de signatures necessàries per a promoure un referèndum d'àmbit municipal. També s'ha reduït a un terç el nombre mínim de regidors necessaris per a poder presentar una proposta al ple d'un ajuntament. La llei també preveu que la Generalitat tindrà un termini màxim de tres mesos –per comptes dels sis previstos inicialment– per a manifestar la seva posició respecte a una iniciativa per a promoure una consulta.

Enric Rimbau

La nova llei de referèndums podria arribar al ple del Parlament, per a la votació final, cap a la segona meitat del mes de març